

– переведення безготівкових коштів в готівку з використанням фіктивних фірм. Використовують наступні фінансові інструменти: рахунки фізичних осіб, лоро-рахунки, система електронних розрахунків, вексельну форма розрахунків тощо.

Розподіл ролей між учасниками групи визначається загальними задумами учасників центру «конвертації». У структурі конвертаційного центру, виділяються: керівництво, диспетчер, дилери, юристи та особи, що здійснюють прикриття злочинної діяльності та заходи безпеки. Керівництво конвертаційних центрів здійснюють особи, які знайомі із порядком здійснення банківських розрахунків, веденням підприємницької діяльності та бухгалтерським обліком. Як правило, роль керівників конвертаційних центрів, виконують посадові особи банківських установ. Управління діяльністю даної структури здійснюється через мережу «дилерів» і «диспетчера».

Одержано 20.04.2017

УДК 343.982.3

Володимир Ельчин огли Велієв,

курсант 2 курсу факультету № 1 ХНУВС

Науковий керівник: канд. юрид. наук, доцент Гусєва В. О.

ХАРАКТЕРНІ ПРОБЛЕМИ ВИКОРИСТАННЯ ЗАПАХОВИХ СЛІДІВ У СЛІДЧІЙ ПРАКТИЦІ

Одорологія (від лат. *odor* – запах і *logos* – вчення) являє собою систему науково розроблених прийомів і технічних засобів виявлення, вилучення, зберігання і дослідження запахових слідів з метою розкриття, розслідування і запобігання правопорушень. Основне значення судової одорології полягає в можливості ідентифікації злочинця, який залишив запахові сліди на місці скоєння злочину. У свою чергу, під запаховими слідами розуміють леткі виділення, що містяться в поті і крові людини, стабільно віднайдені організмом і відображають його унікальні особливості.

Природа і механізм утворення запаху свідчить про те, що майже всі матеріальні тіла несуть запахову інформацію, яка є або власною, або придбаною від іншого тіла. Сліди запаху володіють певною стійкістю в зовнішньому середовищі (здатні зберігатися певний час), часто не сприймаються самою людиною і, отже, не контролюються нею. Тому наприклад, взаємний контакт потерпілого і злочинця, а також кожного з них з предметами навколишньої обстановки, обумовлює утворення і взаємне перенесення різноманітних мікрооб'єктів: волос, крові, поту та інших виділень людського організму.

У слідчій практиці найчастіше звертаються дослідів запаху людини. Всі об'єкти, яких так чи інакше торкалась людина, або частки, які відділились від її тіла або одягу несуть запахову інформацію. Такими носіями запахових слідів є:

а) шматки тканини, волосся, кров, потожирові речовини, сперма, слина та інші виділення, які відділились від тіла людини і пов'язані з її фізіологічною діяльністю; б) предмети постійного контакту з тілом людини: одяг, взуття, особисті речі, наприклад, окуляри, гаманець, сумка, носова хусточка, запальничка, гребінець, милиця, парасолька тощо; в) об'єкти тимчасового контакту з тілом людини – знаряддя вчинення злочину, предмети праці та інструменти, речі матеріальної обстановки, яких торкалась людина.

Звідси, кожний вид інформації потрібно фіксувати окремо в певній послідовності. Так, в першу чергу треба закріпити запахову інформацію (законсервувати запах), наприклад, в об'ємному сліді взуття; потім з цього сліду можна виготовити гіпсовий зліпок. Знаряддя злочину, яке тримав у руках злочинець, не можна брати голими руками, якщо потрібно для його розшуку використати запаховий слід, який є на інструменті. Передусім для цього з нього потрібно зробити забір запахового сліду або зберегти знаряддя в герметичній упаковці до його використання, наприклад, вибірки підозрюваного.

Сьогодні в слідчій практиці існує проблема збирання одорологічних слідів. З метою вилучення таких слідів слідчому необхідно здійснити ряд додаткових дій: викликати на місце події кінолога з собакою, обмежити доступ будь-кого на місці події, бо можуть залишитися сторонні запахи. Так само необхідно правильно вилучити запахові сліди, щоб надалі їх можна було використовувати при проведенні одорологічної експертизи. Все це ускладнює слідчий огляд, тому практичні працівники часто нехтують можливістю вилучення запахів слідів, оскільки на один лише огляд місця події витрачається значна кількість сил і часу, і тому їм простіше збирати «традиційні» сліди злочину. Рішення даної проблеми полягає у включенні до слідчо-оперативної групи крім фахівця-криміналіста, фахівця, який володіє знаннями в області збирання запахів слідів, що в свою чергу полегшить роботу слідчого і виключить можливі помилки в їх виявленні, фіксації і вилученні.

Дослідження запахів слідів людини, об'єктивно націлене на встановлення походження запахів слідів від конкретних осіб при комплексному експертному дослідженні волосся, слідів крові, предметів одягу тощо; встановлення учасників події по їх запаховим слідам; встановлення індивідуального запаху однієї і тієї ж особи в слідах, вилучених з різних місць злочинів; встановлення приналежності предметів певній особі (знайдених на місці події і інших місцях або виявлених у злочинця або інших осіб) тощо.

Узагальнюючи викладене, слід зазначити, що в подальшому предметом обговорення повинен стати не просто факт використання запахів слідів у кримінальному судочинстві, а й наукова обґрунтованість використовуваної методики та оцінка отриманої за її допомогою інформації.

Одержано 20.04.2017

